



## راه کارهای رفع ابهام از آیات قرآن

دکتر نسرين علوی نیا<sup>۱</sup>، دکتر عبدالرسول هادیان شیرازی<sup>۲</sup>، رحیمه فرهادی<sup>۳</sup>

۱-استاد دانشگاه آزاد اسلامی، داراب.

۲-استاد دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم، شیراز.

۳- دانشجوی دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم، شیراز.

### چکیده

قرآن کریم مشتمل بر محکم و متشابه است. محکم کلامی است که دلالتش واضح و صریح است و از ظاهر آن علم به مراد و مقصود حاصل می‌شود و اصل و اساس قرآن را تشکیل می‌دهد. متشابه کلامی است که بار معنایی مختلفی دارد و مقصود از آن، معنای ظاهری کلام و آیه نمی‌باشد و یا همیشه با ارجاع آن به محکومات، نمی‌توان پی به معنای غیر ظاهری اراده شده از آن برد. گونه‌ای دیگر از آیات به نام مبهم نیز وجود دارند که تنها معنای آن پوشیده و نارساست و در واقع دارای پیچیدگی مصنوعی می‌باشد. وجوه معنایی متعدد ندارد. و با تفسیر صحیح پرده ابهام از روی این دسته از آیات کنار زده می‌شود. به دلیل اهمیت فراوان موضوع محکم و متشابه آثار زیادی در این مورد تدوین گردیده اما تاکنون مجموعه‌ای به طور هدفمند و مدون که به ارائه راهکار در این خصوص پردازد دیده نشده. سعی ما بر این است که برای رفع ابهام و تشابه از آیات قرآن کریم راهکارهایی ارائه دهیم. روش انجام کار در مجموعه پیش رو مطالعات کتابخانه‌ای و توصیفی می‌باشد، نتایج حاصله از این تحقیق عبارتند از ارائه راهکارهایی چون مراجعه به آیات دیگر استفاده از کتب لغت مراجعه به فرهنگ زمان نزول و همچنین توجه به اسباب نزول و استفاده از تجربه و علم روز به کارگیری قرائن عقلیه، استفاده از عصمت پیامبران، دقت و توجه به مکی و مدنی بودن سوره‌ها و همچنین استفاده از قانده تناسب حکم با موضوع می‌باشد.

**واژگان کلیدی:** قرآن، سوره، آیه، آیات محکم، آیات متشابه